

Bedre kvalitet og mere værdi med sund konkurrence

Kun hver fjerde konkurrenceegnede opgave sendes i udbud. Dansk Erhverv foreslår fire initiativer til at sikre bedre kvalitet og mest værdi for de ressourcer, vi har, med øget konkurrenceudsættelse.

Bedre anvendelse af økonomiske ressourcer

Fra 2000-2022 er det offentlige forbrug steget med 36,2 pct, mens den demografiske udvikling i samme periode har givet anledning til øget offentligt forbrug på 10,6 pct. Det offentlige forbrug overstiger udviklingen i demografisk træk med mere end 25 pct. point, og idéen om at lade det offentlige forbrug følge demografien er i høj grad opfyldt.¹ En stram og ansvarlig finanslov betyder begrænset økonomi. Både af hensyn til at holde inflationen nede, men også for at optimere brugen af vores ressourcer, er det nødvendigt at overveje, om ressourcerne kan anvendes bedre end i dag.

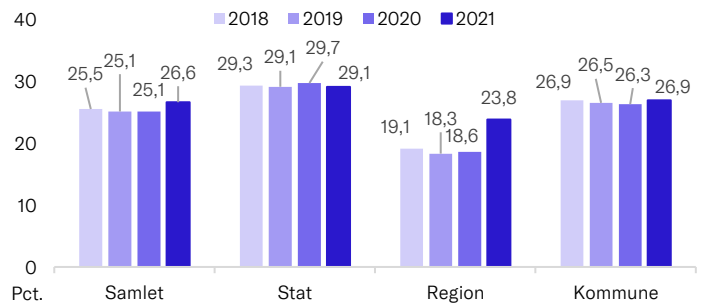
Konkurrence om offentlige opgaver er en gevinst for samfundsøkonomien og den enkelte borger

En måde at optimere brugen af vores ressourcer er ved at øge produktiviteten og sende flere offentlige opgaver i udbud. Gennem konkurrenceudsættelse sikrer vi den bedst mulige kvalitet for pengene, uanset om opgaven løses af det offentlige eller en privat virksomhed. Danmark har ikke ubegrænsede ressourcer, og derfor er øget konkurrenceudsættelse en gevinst for både samfundsøkonomien og den enkelte borger. Samfundsøkonomien styrkes, fordi vi får det mest optimale forhold mellem pris og kvalitet, og den enkelte borger modtager den bedst mulige service til prisen.

Graden af konkurrenceudsættelse træder i vand

Fra 2018-2021 er graden af konkurrenceudsættelse, målt ved IKU (indikator for konkurrenceudsættelse), omtrent den samme. Over de seneste fire år har det offentlige – regioner, kommuner og staten – samlet set konkurrenceudsat hver fjerde konkurrenceegnede opgave (se figur 1). Graden af konkurrenceudsættelse skelner ikke mellem, hvorvidt vinderen af udbuddet er offentlig eller privat. KFSTs "Status for offentlig konkurrence 2022" understreger, at der fortsat er et stort potentiale i at udsætte flere offentlige opgaver for sund konkurrence. Det gælder særligt for landets kommuner, der samlet set har konkurrenceudsat 26,9 pct. af de konkurrenceegnede opgaver i 2021 (se figur 1).

Figur 1: Konkurrenceudsættelsesgraden i stat, region og kommune

Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Status for offentlig konkurrence 2022 [Økonomistyrelsen, Indenrigs- og Sundhedsministeriet].

For at øge produktiviteten, der udbygger og udvikler vores velstand, skal økonomien række længere på literen. Dansk Erhverv foreslår fire initiativer, der fremmer konkurrenceudsættelse.

Dansk Erhverv foreslår:

1. At der i økonomiaftalen mellem regeringen, staten, kommunerne og regionerne opstilles måltal for væksten i offentlig konkurrenceudsættelse.
2. At der indføres pligt til at anvende kontrolbud frem for kontrolberegninger, hvis ordregiver overvejer selv at løse den udbudte opgave, og den samlede kontraktværdi overstiger 250 mio. kr.
3. At kontrolberegninger skal gå forud for hjemtagning, så det offentliges egne direkte og indirekte omkostninger ved selv at løse opgaven beregnes inden en eventuel hjemtagning, og at kontrolberegningerne omfattes af kontrolbudsreglerne.
4. At der stilles krav om genudbud af en opgave, hvis den to år tidligere er blevet hjemtaget.

¹ 2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2026, Finansministeriet, august 2022.